

HANA MEKINON

Leto
kraj
JEZERA

Prevela
Dubravka Srećković Divković

■ Laguna ■

Naslov originala

Hannah McKinnon

THE LAKE SEASON

Copyright © 2015 by Hannah Roberts McKinnon

Originally published by Emily Bestler Books / Atria
Books, A Division of Simon&Schuster, Inc.

Translation copyright © 2016 za srpsko izdanje, LAGUNA

Kupovinom knjige sa FSC oznakom pomažete razvoj projekta
odgovornog korišćenja šumskih resursa širom sveta.

NC-COC-016937, NC-CW-016937, FSC-C007782

© 1996 Forest Stewardship Council A.C.

Mojim roditeljima Marlin i Bariju Roberts, koji su mi prvi stavili knjigu u šake. I dozvolili mi da detinjstvo ispunim životinjama lutalicama, slikama od otisaka prstiju, ponijima, životom u prirodi i čime već sve... svim onim neurednim sastojcima od kakvih se sklapa valjana priča. I divan život.

PRVO POGLAVLJE

Trebalo je da Ajris tog jutra doživi nervni slom. Ali prosto nije imala kad.

Umesto toga je stajala pogrbljena nad daskom za peglanje u perionici, pogledujući podbulim očima čas ka dvorišnoj stazi, kraj koje su Džek, Sejdi i Lili čekali autobus, čas u minijaturnu aplikaciju sa znakom izviđačica koju je pokušavala peglom da zalepi na Lilinu uniformu. Bio je četvrtak: Dan izviđačica. A Lili je opet stajala bez uniforme, kraj poštanskog sandučeta, dok joj majka pomamno preklinje peglu da se zagreje.

„Dodavola!“ Ajris opeče prst i strpa ga u usta. Razgledala je amblem izviđačica, mali zeleni krug sa usamljenom ovcom. Je li to za stočarstvo? Ili za pređu vune? Nije mogla da se seti. Niti se setila da ga zalepi na uniformu kad ga je Lili zaslužila, pre tri ili četiri meseca. Lili više ni dana nije htela da ide u školu u uniformi bez ovce.

„Sramota me je, mama. Sva druga deca imaju ovcu.“

Ajris ju je razumela. Taj problem je primetila i predvodnica odreda gospođa Kram, zdepasta žena debelih kolena. Štaviše, na poslednjem sastanku je pitala Ajris da se amblem nije možda zagubio. I još je nije mrzelo da napomene, zabrinutim tonom, kako Ajris zaista može da kupi isti takav u lokalnoj prodavnici kućnih potrepština, jer tamo drže i ambleme, baš za ovakve slučajeve. Ali Ajris je bez po muke protumačila šifru Majka majci: *Jedino je vaše dete ove godine predalo sa zakašnjenjem zaradu od svoje prodaje kolača. A to se dogodilo pošto ste vi izgubili trinaest kutija kolačića „do si do“. Hoćete li i ovog puta uprskati motku?*

Pošto je još dvaput opekla prst, Ajris je ljutito prevrnula amblem. Zgrčila se videvši kako sa naličja curi istopljena smeđa plastika. Pa dabome: zaboravila je da skine zaštitni sloj. A znala bi da to treba da uradi da je, pre svega, pročitala uputstvo.

„Sranje!“ Išćupala je gajtan pegle iz zida. „Superlepak“, odlučila je naglas dok je preturala po prepunjenim fiokama u perionici. „Gospođa Kram neće ni znati.“

Samo što je sredila problem oštećenog amblema, deca i pas utrupkaše u predsoblje.

„Zalepila sam ti!“, uskliknu Ajris dižući ponosito lentu i vodeći pritom računa da prikrije jednim prstom poluistopljenu ovcu.

„Pobegao nam je autobus“, objavi Sejdi streljajući majku pogledom punim optužbe.

Džek sleže ramenima. Samson zacvile.

„Opet?“, jeknu Ajris.

Kao u odgovor, kraj njenih nogu se začu zvuk dubokog grcanja. Ajris pogleda naniže baš u trenu kada se Samson isповraćao po njenim čupavim papučama.

„Da me nisi terala da se presvučem...“, promrsi Sejdi, naglašeno zureći kroz suvozački prozor.

Bilo je prerano jutro, a osim toga, Ajris je osećala kako joj u glavi buči od neispavanosti. Zamajala se oko vruće kafe kada su stale na ivici puta, a onda progovorila pažljivo birajući reči. Za toliko je naučila.

„Ta suknja ti je bila prekratka, Sejdi. Kako bi bilo da te ovog vikenda povedem u tržni centar da uzmeš nešto novo? Nešto što ti je taman.“

„Ova i jeste sasvim *taman*“, reče Sejdi.

Ajris se ujede za usnu, čuvajući odgovor za sebe. *Nije ako ti se vaju gaće kad god sedneš.*

Ding, ding, ding, ogласише se kola, a ona hitro prelete pogledom instrument-tablu. Da nisu ostala otvorena vrata?

„A pored toga“, nastavi Sejdi, „Ejmi je majka kupila istu takvu suknju. U tri *različite* boje.“

Ajris uzdahnu, a kroz glavu joj zaigraše tri suknjice: ružičasta, crvena, plava. Svaka veličine salvete. Okrenula se ka Lili, koja je sedela na zadnjem sedištu. „Evo ti, zlato. Stavi svoju izviđačku lentu.“

Lili je navuče preko glave i zagleda se sebi u grudi. „Mama, zašto je ovca smeđa?“

Zvono je produžilo da se oglašava, bučno. Ajris odsutno pritisnu najbliže dugme na instrument-tabli. Prozor se spusti pa se podiže. Ona pritisnu drugo. Zakrča radio.

Ding, ding, ding.

„Mama. Pojas“, blago je podseti Džek.

Ah!

Iza Ajris, Liline cipele su tupkale po podu u ritmu muzike. Ajris se pruži ka zadnjem sedištu, dohvati ljubičastu cipelicu s kaišićem svoje sedmogodišnje kćeri, pa joj zahvalno stisnu nožne prste.

Sejdi probrlja po školskoj torbi i izvadi sjaj za usne koji Ajris nije delovao poznato. „Danas imamo probu takmičenja talenata. Nisi zaboravila?“

Naravno da je Ajris zaboravila. Nedeljama se nije naspavala. Ali kada je Sejdi to pomenula, setila se da je njena ćerka s drugaricama skakutala po sobi za rekreaciju uz pesme Ledi Gage. Gde su naučile da onako vrckaju kukovima?, zapita se.

„Nisam zaboravila“, slaga. „Doći ću po tebe u četiri.“

„Nema šanse!“ Sejdi odsečno zatvori sjaj za usne. „Svi će posle peške na večeru. To sam ti već rekla.“

Ajris se okrete, nastojeći da ne pilji u ćerkine vampirski crvene usne. *Biraj u šta ćeš uložiti snagu.* „A tata i ja smo rekli *tebi* da ne želimo da se udaljavaš iz kruga škole i da ideš peške glavnim drumom.“ Poćutala je, razmatrajući čime da podupre svoje reči. „Mogla bih da odvezem tebe i Ejmi do ekspres restorana.“

„Kao da razvoziš decu iz zabavišta? Jesi li luda?“

Očigledno jeste. „Onda ćemo se videti u sali u četiri.“ Pokušala je. Ajris je potajno mrzela druge roditelje što tako blaženo okreću glavu dok im se maloletna deca smučaju po čitavom gradu ili ostaju u tržnom centru do samog zatvaranja, sve vreme bez nadzora. I gde su im, kog đavola, te majke?

„Mama?“ Iz retrovizora su u nju nestrpljivo piljile Džekove oči. „Trebaju nam pare za užinu.“

„Ali spakovala sam vam salatu od piletine! Vašu najdražu.“

Sejdi frknu. „Aha. Možda juče.“

Ajris prelete pogledom kola, šetajući očima po sedištima, po podu, i tad joj kroz glavu prominu maglovita slika tri kese sa užinom. Sve tri na kuhinjskoj radnoj površini, na pet kilometara iza njih.

„Mogla sam se zakleti da...“

Lili je već bila izvadila novčanik iz Ajrisine tašne. Zajedno sa Džekom odbrojaše pet dolara – nedovoljno. „Nema veze, mama. Mogu da pozajmim za užinu od Majka“, reče Džek.

Ajris nije bila sigurna šta je gore: neumoljivo zgražavanje najstarijeg deteta njome, ili pak neumorno saosećanje najmlađeg. Iskreno, nije smatrala da baš sasvim zaslužuje bilo jedno, bilo drugo. I nije se mogla uzdržati od kivne misli da je upravo to još jedna od onih stvari kojima njihov otac uspeva da izvrda.

Kada su skrenuli na glavni drum, ka školi, kola naleteše na rupu. Šolja s kafom poskoči i zapljusnu joj krilo mrkom tečnošću.

Sejdi se namršti na majčinu isprljanu trenerku.

Da li je i za *ovo* Ajris kriva? Trepnula je, proklinjući u sebi suze koje su pretile da poteknu iz uglova očiju. Dodavola, Pole! Počela je da gubi kontrolu pred decom.

Ali preplavila ju je zahvalnost što Sejdi nije ništa rekla, već je umesto toga krenula da traži po kaseti salvetu. Naposletku je utisnula zgužvan svežanj u majčinu pruženu šaku.

Oči su im se na trenutak srele i Ajris se osmehnula s nadom, trepćući.

Sejdi je napućila crvene usne. „Pobogu i zaboga“, promrmljala je. „Zar ova kola nemaju papučicu za gas?“

Nije saopštila deci. Još ne. Uprkos tome što su prošle čitave dve nedelje otkako joj je Pol tresnuo tu vest u lice. Sedeo je na ivici kreveta, okrenut leđima, i igrao se daljincem kad je to izgovorio.

„Ovo više ne funkcioniše, Ajris.“

Ona je i dalje čitala, prigušila je zevanje. „Mislim da u fioci imaš baterije“, rekla je.

„Ne mislim na daljinac, dođavola. Nego na *nas*.“

Spustila je knjigu.

Pol je želeo da odvojeno žive. Tačnije, da se razvedu, kako je najpre rekao. Ali povukao je tu bolno oštru reč kada je video izraz njenog lica. Kad joj se čitavo telo skljkalo na jastuke, odjednom iznemoglo od zagušljivog vazduha u spavaćoj sobi.

„Onda da se razvojimo“, ponudio je, odstupajući malčice, kao da je zbog nečeg plemenitije da je privremeno smesti u prostor tuge pre no što će je pogurati naniže u večni tunel tame.

Prinela je ruku ustima, kao da njome hoće da dohvati reči. Ali prvi put u životu nije našla nijednu.

I tako je on popunio prazninu sopstvenim rečima. Pol je vešto to znao da radi. Advokati koji vode parnice obično to znaju.

„Molim te, Ajris“, nestrpljivo je rekao. „Pa nemoguće je da je ovo za tebe novost. Već neko vreme nam je brak mrtav. Jesam li u pravu?“

Jeste bio mrtav, naravno. Ali nije pristajala da to potvrdi. Neće mu načiniti taj ustupak. Ne posle tako odlučnog, tako dugotrajnog grčevitog držanja za tkanje njihove porodice. Ako je Pol brz na makazama, i ona je spretna s lepkom.

Sa svakim rascepom, svakim razočaranjem koje su donele godine, osećala je kako se on sve više otrže. A kada se tada osvrnula u prošlost, ulovila je hitre slike tog nečeg; osipanja koje je gmizalo iz senki njihovog zajedničkog života. Ta pretnja je bila prisutna, ali uvek se povlačila, očesavajući se o njih povremeno kao kakva zloslutna crna mačka. Kad bi prisilila sebe da rekonstruiše poslednjih nekoliko godina kao slagalicu, ugledala bi je u pozadini. Brk ovde, nemirni vršak

repa onde, do trenutka kada se više ne može poreći kompletan mačji oblik.

Još od te noći pre dve nedelje proždirao ju je Polov zatev. Kao paralisana, svako jutro je provodila u bademantilu, zagledana kroz prozor dnevne sobe u magnoliju u dvorištu ispred kuće, pokušavajući da se izmiri s jarkim ružičastim pupoljcima koji nekako uspevaju da se proguraju u njen sada razglavljeni svet. Tumarala je po kući kao u transu i dolazila k sebi tek u tri, neposredno pre no što joj autobus isporuču decu kući.

Da je bila iskrena, pretpostavljala je, videla bi da se to bliži. Sada su živeli vrlo udobno u svojoj viktorijanskoj kući u Njutonu, ali nije im oduvek bilo tako. Na samom početku krpili su kraj s krajem. Pol je bio mlađi spoljni saradnik firme i odrađivao je mučno duge radne dane, čak i vikendom, za starije partnere. A kad naiđe neki krupan slučaj, kao što su večito, izgleda, i nailazili, zvali su ga da istražuje i organizuje dokumentaciju po čitav dan i čitavu noć. Naravno da je Pol osećao taj pritisak. Ali šta je s njom? Sedela je kod kuće sama, godinu za godinom, pomirena sa ispljuvanim majicama i grudnjacima za dojlje. Te rane mesece mlečnog pijanstva pamtila je čitavim telom, mesece kad bi se jedva ispetljala iz posteljine da podoji dete, u svako doba noći, samo da bi se ujutru opet iskobeljala iz kreveta i suočila sa još jednom punom sudoperom, još jednom korpom prljavog veša i naizgled večnim tragom igračaka što je vijugao iz sobe u sobu, koliko god da se puta savila da ih pokupi sa neobrisanog poda. Kašalj u kasno veče za kojim slede duga čekanja kod doktora, gde jednako premoreni roditelji tetoše slinavu decu u pregrejanoj čekaonici. Drugarice su je upozoravale na taj hronični umor. Na promene raspoloženja,

na monotoniju. Ali isto tako su je upozoravale i na plamenu ljubav koja će je nositi kroz sve to.

Osim toga, bila je tu i neizmerna, nezamenljiva radost koja prožima kosti, a nerazdvojiva je od te njihove žrtve. Miris bebine paperjaste glavice, tople od sna, i Ajrisine vlastite zahvalne suze u onim trenucima u stolici za ljuljanje usred noći. Sirove hormonske navale nezamislivo žestoke ljubavi dok je privijala novorođenče na grudi, nemi odjeci ljubavi što je kolala kroz nju podjednako postojano kao i to mleko.

„Zar ti ne nedostaju kolegice?“, upitao ju je jednom prilikom Pol, donekle s nevericom, kad je odbila da se vrati na posao po isteku porodijskog odsustva nakon Sejdinog rođenja. „Zar ne bi bilo lepo da ove sezone odeš na grupno skijanje sa ostalima iz firme?“ Uživala je u svome radu, dabome, ali ne u onom smislu u kom je on to zamišljao. Nije poput njega žudela za pomodnim odmorima niti za aerodinamičnom jahtom od deset metara kakva je blistala na kraju susedove dvorišne staze. Možda je Polu njen stari život nedostajao više nego njoj.

Da ga umiri, Ajris se opet zaposlila čim je i poslednje dete pošlo u školu. U neku ruku. Našla je sama nekoliko privatnih klijenata koji se bave pisanjem i odvojila sebi mali kancelarijski prostor u uglu hodnika na spratu, gde je pisala prikaze rukopisa i obraćala se izdavačima kao samostalni agent. Ali premda je početka uživala u tom poduhvatu povratka u posao, kao i u prilici da se dokaže pred Polom, Ajris je često imala utisak da je objahala opasno oštru ogradu od kolja. S jedne strane za njom galami njena porodica, potura joj prazne tanjire i grozničavo razmahuje nedovršenim domaćim zadacima. Sa druge strane vrebaju njeni klijenti, manje bučni ali jednako zahtevni. Novopečeni pisci očekuju obzirne povratne informacije, a dokazani autori preterane slavopojke.

Sa po jednom nogom u oba ova sveta, Ajris je zastrašujuće nesigurno lebdela negde u sredini, nikad nemajući do kraja utisak da je ispunila obaveze bilo prema jednom, bilo prema drugom stadu. A u retkim trenucima kada je uopšte uzimala u obzir ono što je dobro po nju samu, našla bi se u opasnosti da se svom težinom nasadi na kolje jednim vrlo osetljivim delom tela.

No sav njen trud je ionako prolazio neopaženo, jer čim je stupio u partnerstvo, Pol se prema njoj promenio za sto osamdeset stepeni i zahtevao da se u potpunosti okani posla. U to vreme se već bila uhodala s radom od kuće. Uživala je u tom kreativnom ventilu; bio joj je potreban. Mesecima su se svađali zbog toga. Ali Polu je promicala suština. Tvrdio je da im nije potrebna njena zarada, naročito kad se ima u vidu koliko je mala. Bio je to mačizam one starovremenske vrste, kakvog se Ajris gnušala, a dodatno se gnušala sve prisutnjeg osećaja da je izdržavana žena.

A tu je bio i seks. Ili nedostatak seksa, istini za ljubav. Tačno je, bilo je noći kada bi Pol posegao rukom za njom u mraku, a ona se obrnula na drugu stranu, razjapljenih usta i uvežbano hrčući. Ali bilo je i noći kad bi ga zamolila da ostavi svoj blekberi, pa se sugestivno pripila uz njega, a on bi je otkao vadeći se na sastanak koji ima rano ujutru.

No uprkos svim izazovima odgajanja jedne mlade porodice, Ajris je svake godine nekako gacala napred. Čak koračala. Dabome, bilo je dana kada Pol stigne kući i zatekne je kako nemo plače za kuhinjskim stolom, lica zagnjurenog u šake dok deca puze po prosutom sadržaju ostave kojim je prošaran pod, a otisci brašnjavih ruku pozivaju ga u dnevnu sobu; zgnječene čokoladne bombonice prilično lepo zapušavaju zazore između dasaka poda u starinskom stilu.

„Šta se to, pobogu, dešava?“, upitao bi sa vrata, zinuviši od zapanjenosti.

A na to bi ona obrisala oči i bezizrazno odgovorila: „Hteli su da mese.“

Ali takvi dani bili su retkost. Uglavnom bi Pol stigao kući i sam raščupan, zafrljačio akten-tašnu na sto jedva promrsivši „zdravo“, skljojao se u igračkama zatrpane dubine kauča, a deca bi se uspenrala po njemu.

Ali na kraju je Ajris zaključila da su uspeli. Gledaj samo šta su sve postigli! Deca su im zdrava. Idu na skijaške izlete u Jutu, učlanila su se u teniski klub. Kuća je konačno renovirana. Pol ju je za četrdeseti rođendan oborio s nogu rendž-roversom, autom koji se stidela da vozi, ali ga je potajno obožavala. On je sada partner, podsećao ju je Pol. I po njenoj i po njegovoj definiciji, uspeli su.

I zato se i jeste toliko prenerazila kada joj je te kasne večeri pre dve nedelje Pol saopštio svoju odluku, pošto je najpre i poslednje dete ušuškala u krevet. Zato se frapirala. Šlogirala. To je njihova porodica. Nije savršena, ali tako su funkcionisali već toliko dugo, u takvom prividnom prećutnom sporazumu da nikako nije slutila šta se sprema.

„Imaš drugu, je li tako?“, zarikala je. Jedino je taj odgovor zvučao logično.

Pol je porekao, i to tako da se osetila bedno. „Molim te, Ajris. Ne podleži takvim klišeima.“

A sada, dok je čekala u dugačkom redu roditeljskih automobila ispred ulaza u školu, Ajris je sa srcem u podgrlcu posmatrala svoju decu kako žurno ulaze na školska vrata. Vozač iza nje nalegao je na sirenu, pa se trгла.

Bio joj je potreban plan. Advokat. Nešto. Po povratku u praznu kuću, Ajris je bacila ključeve na antikvarni stočić kraj vrata i ustrčala uza stepenice grabeći po dve. Osmotrla

je Polov šorts za golf, bačen na tepihčić u spavaćoj sobi. Po navici se sagla da ga digne, zajedno s prljavim smotanim čarapama, ali potom se predomislila i šutnula ih po drvenom podu. Neka sam sebi pere prokleti veš! Njoj je potreban tuš. Da li se juče uopšte i istuširala?

Nad umivaonikom je Ajris ulovila svoj odraz u ogledalu. Izboranu kožu oko očiju, blede lice. Pol je već dve nedelje spavao na kauču, a ona je za to vreme tupo zurila u tavanicu nad svojom glavom, preklinjući ga u sebi da dođe na sprat. Zastrašujuće je lebdela između poriva da ga zadavi i poriva da ga uvuče pod pokrivač i stisne se uz njega. Ali on nije dolazio. Svakog jutra su čebad bila uredno spakovana u plakar u predsoblju, jastučići uljudno vraćeni na kauč. Znala je da on to radi da bi zaštitio decu, ali uvežbana lakoća s kojom je sprovodio svoj novi ritual ošamućivala ju je, a ujedno i dovodila do besa. A sada, nakon održavanja tog nemog fronta već dve nedelje, nije više bila sigurna da li se više gadi njega ili sebe.

Uprkos postojanom mlazu vode, Ajris je prošla kraj tuša odevena od glave do pete. Dok su se prozori kupatila maglili od pare, ušla je u kadu na ukrasnim nožicama u uglu, klonula u njen hladni zagrljaj i zaplakala.

DRUGO POGLAVLJE

Na Ajrisin užas, sto sa zakuskom za fudbalski tim nadgledala je Ejnsli Peri. *Patrolirala* oko stola, to bi bio tačniji izraz. Dok su roditelji prilazili, Ejnsli je vrebala sa položaja, šireći ruke, ali ne toliko da bi primila ponude koliko da bi odbila same roditelje. Sa ukočenim osmehom, odvrćala ih je od svoga carstva donetih jela i preusmeravala ih u daleke zemlje: na tribine, možda, ili na aut-linije da odatle navijaju za svoj tim. Ali Ajris nije bila naivna. Kao okvir za okupljanje pastve u ovom jutarnjem subotnjem ritualu, fudbalski teren je simbolizovao svojevrsno malograđansko hodočašće: zakrčivši parking *Volvovim* karavanima i hibridnim terencima (što je po Ajrisinom mišljenju bio oksimoron do neba), porodice su tu odavale nedeljnu poštu zijanju, ogovaranju i poređenjima znanja i umeća između svoje i tuđe beslovesne dece, a još češće između sebe samih i drugih roditelja. Pobožno pohađanje ovakvih skupova zapažalo se tek površno, ali nedolaženje je bilo ravno svetogrđu. Ajris je znala: ona je tu sramnu grešku već načinila ove školske godine. I zato je

danas, dok su joj na kancelarijskom stolu počivale zapostavljene kamare neobrađenih rukopisa, Ajris izronila iz svojih kola i otisnula se na svoj prvi izlet ka pripremljenoj zakusci, savlađujući onaj pogibeljni jaz između zaposlene majke i okajanja. Ali nije pošla nenaoružana.

Ustala je tog dana rano i razmesila male jufke domaćeg testa za ovu priliku. Odbacila je one koje su pale na pod, povadila zalutale pseće dlake iz onih koje nisu pale. Ištupkala ih je, i oblikovala, i posula šećerom u prahu, čiji su joj tragovi još oblagali namršteno čelo. Jer ispod svetlucave aluminijumske folije prebačene preko njenog antikvarnog ovala zračilo je obećanje oprostaja grehova u vidu dvadeset četiri kiflice s bademima. Žurno je zadenuła ispali pramen iza uva (o, ne, je li to konjski rep vezala onom starom gumicom?) i silom se osmehnula. Ovoga dana će Ajris pokušati da se uklopi, kao sve one druge mame koje redovno krase igralište, ubijaju vreme u kafeteriji i zauzimaju vozačku stazu pred školom u vreme završetka časova dok Ajrisin porod patnički putuje puževskom stazom školskog autobusa. Te majke su svuda.

U istom tom duhu se i Ejnsli Peri uživala u ulogu menadžera zakuske.

Pred njom je grupa majki lebdela oko stola, pognutih doteranih glava, u inspekciji donesenih jela. Ajris je na ovo pristala da bi osvojila Sejdi, čije su adolescentske draži i lepe navike neobjašnjivo isparile već prvog dana po prelasku u više razrede. Pristala je radi Džeka, čija je blagorodna ličnost bila zahvalna na svakom kolaču, tačka. I radi Lili, i dalje njene bebe, koja će obujmiti majku rukama sa onom blagoslovenom nestidljivošću preadolescenta. I najзад, i radi Pola, da mu dokaže kako ume svime time da žonglira, kako postoji mesto za nju kraj tog stola sa zakuskom ukoliko poželi da

ga zauzme. Samo još da se setila da umesto prljavih patika obuje neke slatke baletanke! Nema veze.

„Bogme, Ajris Stendiš, nisam vas videla *sto godina!*“, reče Ejnsli, ali zbog nečeg su joj usta ostala upadljivo napućena. Kolagen.

Ajris se upe da ne pilji u Ejnsline usne. „Dobro jutro. Donela sam slatkiše.“

Ejnsli zaviri pod foliju, a lice joj poprими uznemiren izraz. „Jesu li ovo kolači?“

Ajris se osmehnu. „Kiflice s bademom. Sama sam ih jutros ispekla.“

„Hm.“ Ejnslin osmeh se sparui. Okrenula se ka nekoj smeđokosoj ženi koju Ajris nije poznavala, a ova nekoliko puta trepnu. Obe su se smesta prebacile na nekakav treptavi dijalekt koji Ajris nije umela da protumači.

„Bez glutena?“, naposletku upita Ejnsli.

Ajris odmahnu glavom.

„Nije GMO?“, s nadom je zaokupi ova druga.

Ajris sleže ramenima. „Ovaj, nisam sigurna.“

„Uh! A da stavim ja njih *ovde?*“, uzvratī ta druga žena, pa preuze oval od Ejnsli i okrete se ka susednom stolu, a Ajris zapazi da na njemu nema nikakvih jela.

Ejnsolino namršteno čelo postade glatko. „Savršeno.“

Ajris se zbuni. Pogledom prošeta po tanjirima pred sobom, pažljivo odmotanim i razotkrivenim radi lakšeg posluživanja: štapići od šargarepe, čips od raštana, humus, pomorandža u kriškama, soja u mahunama. Je li ono grožđe *oljušteno*? Potom pogleda u sopstveni tanjir, samotā na onom drugom stolu, čija je folija ostala zapečaćena, da skriva tu lepotu u vidu njenih kiflica.

„A da pomognem?“, upita pa krenu da skida foliju.

Ejnsli i ona druga žena sudariše se kad su istovremeno, kao u koreografiji, poletele ka ovalu. „Ne!“, viknu smeđokosa, a osmeh joj izblede. „Ne, *hvala*, sad je kod nas.“ Prsti joj zaigraše po foliji, ponovo je umotavajući i zavijajući kolače u tamu.

Ejnsli živo zaklima glavom, pipkajući najviše dugme svog kašmirskog džempera. Ajris joj zapazi sređene nokte, u ukusnoj nijansi bezbojnog ružičastog laka.

Ajris pođe rukom ka svom raščuperenom konjskom repu. „Ovaj, stvar je u tome što su ovo Sejdini omiljeni kolači. A omiljeni su i nekim njenim drugaricama“, brzo dodade, mada Ajris, istini za volju, pojma nije imala da li ijedna Sejdina drugarica voli kiflice s bademima.

„Verujem vam“, reče Ejnsli. „Ali ovo je sto sa zdravom hranom. Onaj tamo je za... *ostalu* hranu.“

Ajris ponovo pogleda u sto pred sobom, nalik planini sa uzvisinama raznorodnog nutricionističkog zemljišta. Te majke kao da su svoje kuvarske profile isekle sa samog vladinog plakata Preporučenih dnevnih unosa, i to onim zgodnim malim seckalicama za povrće iz proizvodnog lanca *Vilijems-Sonoma*.

A potom je okrznila pogledom onaj drugi sto. Sto na kom je počivao njen prilog. Bio je prazan, nezauzeta čistina plastike ako se ne računa usamljeno burence protivzakonitog „kul-ejda“ koji je greškom donela neka druga neprosvećena majka. Jadna žena.

Ajris ovo više nije mogla da podnese. Odjednom su joj u grlo navrli oni rani jutarnji sati koje je provela u otrcanom bademantilu, savijena nad kuhinjskim ostrvom: zujanje miksera, posipanje kiflica šećerom. Leđa koja su sevnu-la od bolova kad god se nagla nad pleh da oblikuje zaseban

polumesec, zamišljajući kakvom će se radosnom ciklom klinici oglasiti kad budu videli kolače.

Iza nje se začu sirena. Sad je još propustila i prokletu utakmicu.

„E pa, pošto je to *jedini* desert na stolu za desert, dajte da ga odmotamo.“ Ajris je ponovo hitro odmotala foliju. Čulo se već kako deca tutnje ka stolu.

„Stvarno nemojte da se mučite.“ Smedokosa opet prekri kolače, kitnjastim pokretom.

„Nije nikakvo mučenje“, mirno odgovori Ajris. Pođe rukom ka poslužavniku, ali ovog puta strže foliju sa ovala i brzo je zgužva u majušnu srebrnu loptu, koju pobedonosno steže rukom. „Tam-tara-raaam!“

Dve žene je odmeriše pogledom punim hladnog prezira, upravo dok su se igrači talasali oko njih kao plima uniformi.

„Deco, deco!“, povika Ejnsli Peri nastojeći da preuzme vlast nad situacijom. „Vočke i povrčke, ovamo!“

Deca se poslušno postrojiše u red. Majke se hitro baciše na posao, deleći štapiće od šargarepe kao bolničarke Građanskog rata koje zbrinjavaju vojnike pristigle sa bojišta.

Međutim, Ajris nije želela da ostane izostavljena. „Kolači! Ko je za KOLAČE?“ Da, sabotirala je Ejnslino naređenje. Ali bilo je to jače od nje.

„Kolači?“

„Hodite i izvolite!“ Ajris se sada već drala. Ali osećaj je bio sjajan. Deca su je opkolila kao rulja, a ona je samo smicala kolače sa ovala. Na tacne, u ruke onima bez tacne. Jedan ode pravo u usta nekog mališana. Digla je pogled, ne uspevajući da obuzda smeh. I dobro, *gde* je sad Sejdi?

Jedna mala ruka cimnu je za košulju.

„Džek! Hoćeš kolač?“

Džeku se nabra čelo. „Trenner kaže da nema slatkiša kad su utakmice.“

I tad joj je tek stvarnost doprla do mozga. Iza gomile razdragane dece stajala je još jedna gomila. Zabezeknuta grupa. Roditelji ruku prekrštenih na grudima. Neki trener koji duva u zviždaljku ne bi li ponovo uspostavio red. A naročito jedno ojađeno lice: Sejdino.

Sejdi je stajala u redu za voće i povrće. Ne u Ajrisinom.

„Umesila sam tvoje omiljene!“, promuca Ajris dižući oval iznad glave i gacajući ka Sejdi.

Kada se sve toliko utišalo?

„Hoćeš jednu?“

Sejdi ošinu pogledom zgnječene mrve rasute po ovalu. Potom majku. „Šta to *radiš*?“

I pre nego što je Ajris stigla da odgovori, ode.

Kraj Ajrisinog lakta stvori se Pol. „Šta je tebe spopalo?“ Makar je to izgovorio šapatom, a onda joj je oduzeo poslužavnik, pa je poveo od stola i tih začuđenih lica.

Lili i Džek pođoše za njima, sve do kola. Ajris nije pružala otpor.

Tek kada je Pol zatvorio njena vrata, sa vozačke strane, i ostavio je samu u rendžroveru, Ajris je shvatila kakvu je scenu izazvala. „Videćemo se kod kuće“, promumlao je on, pa otišao krutim korakom.

A deca su otišla sa ocem, naravno. Sa razumnim roditeljem.

Ajris steže volan i položi glavu na njegovu hladnu površinu. Šta joj se to dešava?

Začu se tiho kuckanje u prozor. *Lili*. Žvakala je jedan od njenih prezrenih kolača.

„Ne brini, mama. Stvarno su ti ukusni.“

Narandžasta razglednica stigla je poštom tog jutra. Ajris je nije odmah spazila, pošto se bila zavukla među račune. Odvojila ih je od novina, koje je bacila pravo u kantu za reciklažu: trenutno je već dovoljno tuge u njenoj rođenoj kući – nema mesta još i za ratove ili propalu privredu. Ajris je već bila usred spremanja užine za decu kada je videla da iza računa za struju na radnoj površini prosijava narandžasta boja. Izvukla je razglednicu. I istog trena prepoznala prizor.

Hempsted, Nju Hempšir. Crveni kanu privezan za dok. Jedna od onih starih razglednica jezera kakve su se prodavale u Holijevom marketu kad su bile male. Ona i Lija su volele da ih skupljaju i da ih kriju jedna za drugu pod kamen ili na tremu iza kuće, kao kakve tajne poruke. Takvu razglednicu nije videla godinama. Gde li ju je Mili našla? Ajris obrte razglednicu. Ali istog trena vide da to nije Milin rukopis. Ta razvučena pisana slova bila su snena i zadihana kao Lijin glas.

„Molim te, dođi.“

Bez potpisa, bez datuma. Ajris zavrte glavom, iščitavajući više puta iznova te tri reči. *Kuda da dođem?*, nestrpljivo se zapita. Lija je čak u Sijetlu, kud se nedavno preselila s novim verenikom, a po poslednjem Ajrisinom saznanju nije bilo u planu da ona putuje tamo sve do pred samo venčanje. Isto ono venčanje za koje se njena sestra nije potrudila čak ni da joj javi, pošto se prethodno nije potrudila da je obavesti da će se veriti s čovekom kog Ajris nije čak ni upoznala. Možda je ova razglednica zakasneo pokušaj pomirenja, neka vrsta izvinjenja. Mada nije sama po sebi bila poziv na svadbu. Ajris je tu raskošnu formalnost već bila dobila, pozivnicu na ekri hartiji (šta god to značilo) sa ručno rađenim zlatotiskom. Nije mogla da se ne zapita koliko li je to koštalo. Njeni roditelji imaju novca, tačno je, ali su konzervativni. Skromni. A pozivnica je bleštala rasipnošću.

Ajris baci razglednicu natrag na gomilu računa. Kako to liči na Liju, da nažvrlja nešto zagonetno i ostavi je da se batrga dešifrujući! Kao da nema pametnija posla. Bogme, neće to kod nje proći. Ako neko treba da odašilje svetlosne signale upozorenja ili da piše poruke po pesku, to je onda ona. Pozvala je decu da uđu na užinu. Kad su jeli, rasklonila je sudove, izvela Samsona u dugu šetnju i odvezla Lili na drugi kraj grada da se poigra s drugaricom. Ali kao što je bivalo sa svime što dotakne Lija, narandžasta razglednica zahtevala je pažnju, čitavog dana je zaposedala Ajrisine misli, i kada je kasnije tog popodneva došla kući, krotko ju je uzela sa gomile pošte i gurnula je u džep farmerki. Koli-ko god da joj je išla na živce, ta razglednica je predstavljala nešto krupnije od Lijine tajnovite poruke. Bila je svojevrsan poslednji podstrek. Onaj koji je Ajris prihvatila i sa strahom i sa olakšanjem.

TREĆE POGLAVLJE

„Ernesto! Ernesto, jesi li to ti?“ Majčin glas je bio udaljen, prigušen, a za njim je usledilo *zvek*, pa odsečno lajanje. „Halo? Jesi li tu?“

Ajris uzdahnu. „Mama. Ja sam.“

„O, zdravo, srce. Mislila sam da je Ernesto. Poslala sam ga u rasadnik i blage veze nemam što se tamo zadržao.“

Ajris zamisli Mili kako stoji usred lepo negovanih biljaka u svome povrtnjaku, a za njom se protežu uredno obrađene vrste zelene salate i paradajza na lozi. Nesumnjivo na sebi ima platnenu košulju s kragmom i vojnički šorts, na sedoj kosi joj otmeno čuči šešir širokog oboda, a jedan od terijera jurca rubovima bašte, po svojoj uobičajenoj šašavoj orbiti.

„Šta nije u redu, mama?“

Majčino uspijeno lice živo se videlo već samo kroz njen glas. „Plamenjača!“

„Nešto se zapalilo?“

„Ne, Ajris. *Plamenjača!* Paradaž je napala plamenjača. Moraću sve da počupam!“ Glas joj je sad bio kreštav, pa Ajris zamisli kako se zaraženi strukovi paradaža od straha grče u senci majčinih gumenih čizama.

Mili Stendiš nije bila tek strastven baštovan. Ona je bila šampion, zapovednička pojava u mesnom baštovanskom klubu i sila koja se morala ozbiljno uzimati u obzir kada je u svome dvorištu iza kuće. Širom okruga je Mili u sezoni držala predavanja o pripremi prolećnih leja, kultivisanju tla u leto, prezimljavanju višegodišnjih biljaka pred novoenglesku zimu. Aktivnosti koje su odavale topao mada lažan utisak da je ona nežna i zaštitnički nastrojena žena. Njena stručnost za sve što raste bila je dobro znana i poštovana u toj zajednici, ali je Ajris majčine metode teško mogla nazvati blagim. Mili Stendiš nije toliko ubeđivala koliko primoravala biljke da procvetaju. Njeno bujno imanje kraj jezera jeste moglo neupućenom posetiocu prizvati engleske seoske slike čaja među ružama. Ogromna greška. Mili Stendiš je bila evolucionista, odlučno usredsređena na preživljavanje najposobnijih. Za krhke nije imala milosti. Čupala je i orezivala sa osvetničkim žarom, naoružana raznoraznim primitivnim alatima za podsecanje, kresanje i obezglavljivanje. Ono što nije napredovalo bivalo je istrgnuto iz korena i bez razmišljanja bačeno. Ajris je oduvek sažaljevala sezonske radnike koje je Mili unajmljivala. Slično nekim osetljivijim vrstama u njenoj bašti, većina ne bi preživela leto. Sem Ernesta, kome se iz nekog razloga vraćala iz godine u godinu; on je bio robustan kao one živice što su džikljale oko temelja njihove porodične kuće.

„Mama, možemo li da razgovaramo?!“

Usledilo je zatišje, za kojim se začu još jedan udar. Ajris zamisli paradaž kako vrišti. „Zar to upravo ne radimo?“

Ajris je mrzelo čak i da zakoluta očima. Bila je navikla na majčinu nestrpljivu efikasnost. „Hm, da. Valjda. U svakom slučaju, mislila sam nešto da deca i ja dođemo tamo. Na jedno dve nedelje.“

„Naravno da ćete doći. Svadba je u prvoj nedelji avgusta. Ako svi dotad preživimo.“

Ajris se ogлуši o majčin poziv da joj dâ šlagvort za niza-nje žalbi. Trenutno je imala probleme veće od izbora mla-dinih poklončica za goste. „U stvari, mama, ja sam mislila da dođemo ranije. I da možda ostanemo malo duže. Ako to ne smeta tebi i tati.“

„Ranije? Duže?“ Mili nije zvučala oduševljeno tom ide-jom. A opet, nije volela iznenađenja, pa čak ni kada obu-hvataju unučice. „Šta se to dešava?“ Njuh Mili Stendiš bio je oštrij nego u njenih terijera. Rešila je da provali Ajris.

Nakon dve nedelje mimoilaženja s Polom u sopstvenim predsoobljima kao da su neznanci, Ajris je više bila sita tog odvojenog života. Nikome nije o tome pričala, sem Triš, dru-garici iz detinjstva, koja joj je rekla da dođe kući na neko vreme. I uskoro. Ali pošto je skupila hrabrost da pozove majku, Ajris je shvatila da to nije baš tako lako ostvariti.

„Nešto nije u redu, Ajris?“

Ajris krenu oko kuhinjskog ostrva, skupljajući pa opet spuštajući sudove od doručka. „Ništa ozbiljno. Pol će imati neku pravničku konferenciju i biće zauzet, pa sam mislila da bi bilo lepo za decu da dođemo ranije.“

Muk. „Lepo za decu?“ Mili je njuškala vazduh i lovila miris. „A Sejdin kamp za čirlidersice? I zar neće Džek na lakros?“

Ajris u sebi jeknu. Uvek se uzdaj u Milino pamćenje. Mada nije tačno da je Ajris zaboravila. Nije baš skroz zaboravila. Samo je propustila da shvati koliko je blizu ta sledeća nedelja.

„Ovaj, da. Ali mogu u kamp, pa da se kasnije pridruže Lili i meni.“

„Ali zar nije Lili u plivačkoj ekipi?“ Ajris je odjednom omrzla majčino dobro pamćenje. Nije joj baš doslovno poželela demenciju u punom razmahu, ali zar ne bi mogla pamet samo malčice da joj oslabi, kao kod mnogih vremešnih roditelja njenih prijatelja? Nije bila spremna da pusti mačku iz džaka. Još ne.

„Mama! Da, deca imaju u rasporedu kampove i postaraću se da u njih i odu.“

„Znači, zapravo se ovo vrti oko tebe.“

Mačka je izašla iz džaka. „Da. Da, verovatno.“

Tajac. „A Pol?“

Ajris je krenula da gricka usnu. „Šta s njim?“

„Šta on misli o tom planu?“ I ponovo je Mili zazvučala razočarano. Njena kći, koja, izgleda, ne pamti raspored kampova za sopstvenu decu i ne uspeva da održi srećan brak, uhvaćena u bekstvu kao da je i sama pubertetlijska u letnjem kampu.

„Pol je ovog leta naročito zauzet u firmi.“ I prikriva tragove, u šta god da se upetljao.

Sa druge strane linije Mili čujno udahnu. „*Shvatam.*“

Mačka je mrtva.

„Hm, tezg u sam otvorila tek ovog vikenda. A tu je, naravno, i Lijina svadba...“ Glas joj je utihnuo.

Lija. Ajrisina sestra, mlađa samo po godinama, u svakom pogledu prekaljenija i profinjenija. Lija, koja je bez po muke upala na svaki vrhunski koledž za koji se prijavila, ali se na kraju svejedno tri puta selila iz škole u školu pre no što će otići preko okeana da odsluša semestar u Grčkoj, što će se pretvoriti u dve godine tek povremenog javljanja iz inostranstva. Lija, koja je očarala svakog slobodnog, zgodnog

sportistu što ga je nudila njihova srednja škola, a i nekoliko zauzetih; koja je imala i luksuz da nikad ne popije korpu, i luksuz da odneguje naočitu ekipu adekvatnih rezervi na klupama. Koja se štaviše na samo jutro Ajrisinog venčanja klela da posvećivanje jednom čoveku nije izbor za nju, niti će ikada biti, što je izjavila dok je metodično nameštala starijoj sestri veo, a onda joj se zagledala u oči i šapnula: „Ja naprosto nisam poput tebe.“ Kao da je u to ikada i bilo sumnje.

U pubertetu je Ajris štitila sestru, ispredala veličanstvena objašnjenja za Lijinu praznu postelju usred noći, ili za ulubljen odbojnik očevog be-em-vea, koji je nakon proslave mature nađen parkiran pod opasnim uglom na travnjaku ispred kuće. Ajris je više bilo muka od toga – ne toliko što je štiti koliko zbog sreće koja je pratila Liju kroz njihov zajednički svet adolescencije. Ajris je ostajala da se batrga za njom: fiksnu protezu je nosila ona, bubuljičave momke je imala ona, nezanimljiv društveni život – ona. Kako mogu biti toliko različite dve osobe koje su rasle pod istim krovom od kedrove šindre, koje su imale ne samo isti genetski zapis već i njegove vidljive odlike? Kako svedoče pojedini ogorčeni dnevnički zapisi na koje je kasnije naletela, Ajris je zavidela Liji. Čak ju je i mrzela. Osećanja su joj prosto drečala na čelu, ili u ovom slučaju – u ružičastom cvetastom dnevniku, pretočena u iznervirane, ljutite rečenice. „*Ići će s Tedom Turnerom na matursko veče. A tek je prva godina!*“

Jedino objašnjenje za njena uporna nastojanja da odbrani mlađu sestru, iako joj nije donelo nikakvu pravu utehu, glasilo je da se Ajris istovremeno i divila toj mlađoj sestri. Na njene draži nije bila ni za trun otpornija od ma koje druge naivne budale koju je namamila Lijina harizma, koliko god da je njome bila i opterećena. Bila je potrebna popularnoj, ljupkoj Liji i ta činjenica ju je istovremeno ispunjavala

i strahom i uzbuđenjem. U najmanju ruku je pružala Ajris neki smisao i cilj. Kako se srednja škola bližila kraju, tako je našla i nekakvo okrepljenje u ulozi Lijine saveznice, verujući za sebe da je onaj kreativni mozak koji se krije iza najimpresivnijih Lijinih adolescentskih tajnih planova. I to prolazno osećanje pripadnosti, koliko god već bilo sadržano u samoj činjenici da su sestre, bilo je ključno i za Ajrisino šiparičko osećanje identiteta, jednako kao i svaki drugi odnos koji je u životu iskovala. Magnetizam Lijinog opuštenog smeha, neodoljivi plamsaj u njenim očima, vazduh koji se komešao sa svakim njenim otmenim pokretom. Naravno, bio je tu i onaj vikend dočeka kući kad ju je Ajris odvela na nekakvu žurku u *Zaton*, a Lija popila toliko punča od čistog alkohola da je čitave noći povraćala bare crvene boje po zadnjem sedištu drugaričinog novog folksvagen, šarajući snežnobelu kožu ogavnom ružičastom nijansom. I bila je ona situacija kad su neke popularnije starije devojke iz školske ekipe hokeja na travi nedeljama širile pakosne glasine zato što je Lija privukla pažnju pojedinih njihovih takođe starijih momaka. Ali na kraju se čak i to izlivalo pošto je Lija bila zvezda juniorske ekipe, a ionako nikada nije ozbiljno ni marila za te momke. Osim toga, uskoro ju je većina tih devojaka uključila u svoj uži zatvoreni krug. Nešto nečuvano za Ajris, koja je u to vreme bila debelo anonimna učenica nižih godina.

Lija je čak i na koledžu držala svoje u neprekidnoj pripravnosti: zvala je kući iz Meksika da ih obavesti kako nije samo iskoristila Bilovu kreditnu karticu da šmugne na prolećni odmor već su je i izbacili iz hotela u kom je odsela, pošto se društvo s kojim je otputovala previše bučno provodilo. I da li bi, molim lepo, otac mogao poslati novac? Za to vreme je predvidljiva Ajris bila kod kuće i sedela za svojim pisanim stolom iz detinjstva, odgovorno učeći za prolećne ispите.

Ali se na kraju, uprkos svim nedelima, Liji uvek opraštalo. A sad kada se kao odrasla opametila, „popravila“ (ili kojom je već rečju Mili birala da ublaži činjenično stanje), Lija je konačno ispunila sve njihove nade i želje. Našla je valjanog čoveka i skrasiće se, kao svaka dobra ćerka belaičke angloskionske protestantske porodice.

„Razgovarala si s Lijom, je li?“ Milin ton je više sadržao optužbu nego pitanje.

„Nikako da ulovimo jedna drugu telefonom“, slaga Ajris. Ako se ne računa brza i formalna razmena prazničnih čestitanja prilikom božićnog telefonskog razgovora između udaljenih gradova, istina je glasila da sa sestrom nije razgovarala bar dve godine.

A sad kada je pred njom bilo Lijino venčanje, a njen vlastiti brak verovatno za njom, Ajris je progutala knedlu i pažljivo odabrala reči. „Dozvoli da ti pomognem oko venčanja“, ponudila se. „Ili me postavi da prodajem povrće na tezgi.“

Milin ton je bio nestrpljiv. „Nije to baš tako prosto kao prodaja ponekog klipa kukuruza, Ajris. Posao na farmi se razvio, što ćeš svojim očima videti ukoliko se pomučiš da dođeš.“

„Snaći ću se nekako, mama. Reci mi šta treba da radim i to ću i raditi.“ To izgovorivši, Ajris se sva skupila.

Usledila je mučna ćutnja; dok je trajala, Ajris je nemo ponavljala: *Neću moliti. Neću moliti.*

„U redu, spremiću tvoju staru sobu.“

Iz telefona se začula daleka grmljavina, a za njom metalni lavež najmanje hiljadu malih pasa. „Ernesto, najzad! Parkiraj kamion tamo.“

Ajris se od olakšanja skljojka uz kuhinjski radni deo. Uspeła je. Nije bilo potrebe da čeka majku da se opet oglasi. Razgovor je bio završen.

ČETVRTO POGLAVLJE

„*Napustila* si ga?“ Triš, njena najbolja drugarica iz srednje škole, zazvučala je bezmalo ushićeno na drugom kraju telefonske linije.

„Ne, Triš, nisam ga *napustila*. Samo hoću da se udaljim na neko vreme.“ Ajris izađe sa auto-puta i zaputi se silaznom trakom ka moru čupavih borova. Duboko je udahнула vazduh.

„Znači, *napustila* si ga.“

Mada je napuštanje, ukoliko je stvarno to uradila, bilo u njenom slučaju takoreći neizvodljivo.

„Kako to misliš, ideš kod bake?“, upitala je Sejdi Ajris prethodne večeri.

Zaskočila je Ajris u plakaru, okruženu gomilama neraspakovane odeće. Ajris je digla pogled ka ćerkinom tankovijastom obrisu u dovratku. Kad se toliko prolepšala?

„Dušo, svi idemo kod bake. Ja samo krećem koju nedelju ranije.“

Sejdine zelene oči su zaškiljile. „Zašto?“

Ajris je ubacila i poslednje farmerke u kofer, pa zatvorila rajsferšlus. Čekaj – zubna pasta! Kad god putuje, zaboravi pastu. Izluđivala je time Pola.

„Tetka Lijino venčanje je za svega koju nedelju i treba im pomoć. A osim toga, ti ćeš biti u kampu za čirlidersice, biće zauzeti i Džek i Lili. Neću vam čak ni nedostajati.“

Ali Ajris se bojala da im hoće nedostajati. A oni će svakako nedostajati njoj. Koliko ovog jutra, dok se opraštala s njima na baštenskoj stazi, Džek ju je dobroćudno poljubio za rastanak. „Lepo se provedi, mama. I vodi računa da ponesesh dobru knjigu za čitanje.“ Namrštio se. „Jesi spakovala knjigu, je li?“ Džek. Uvek misli na majku, želi joj sve najlepše do takvih sitnica kao što je izbor štiva. Rastršila mu je kosu i opet ga poljubila, snažno. Lili je obujmila dlanovima Ajrisino lice i dugo gledala u nju. Ništa nije rekla, a lice joj je bilo spokojno i iskreno, kao da urezuje majku u sećanje. A onda je jednako naglo odjurila, derući se: „Odoh do Olivije! Ima novu trambulinu!“

Sejdi se navalila jednim kukom na kola, sa optužbom na licu. Taman da joj nadahne grižu savesti. „Lili će plakati za tobom, to znaš, je li?“ To dete je majstor.

„Ne, neće“, kazao je Džek sa druge strane staze. Odbijao je loptu o vrata garaže. „Samo pokušavaš da obrlatiš mamu da ne ide.“

„Ne pokušavam“, sevnula je Sejdi očima na njega.

Ajris je pružila ruku ka Sejdi i priljubila dlan uz njen obraz. „Neće joj ništa biti. A ni vama.“

Sejdi je dozvolila majci da je zagrli samo načas, a onda se otrgla. „Nebitno. Uzgred, tata nas vodi na večeru u Čau mejn.“

I eto ga. Majušan, savršeno naciľjan pubertetľijski udarac.

Ajris nije bila ljubitelj kineske hrane. Svaki put bi je brzi-
nom oluje poterala u ve-ce, pa su se porodićno šalili kako